

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina metams 15 l., pusmečiui 8 l., mėn. 1 l. 50 c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 30 c. visiems.

Skelbimai: petito eilutė 40 c.; prieš tekstą dvigubai.
... Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Atkštė. ...

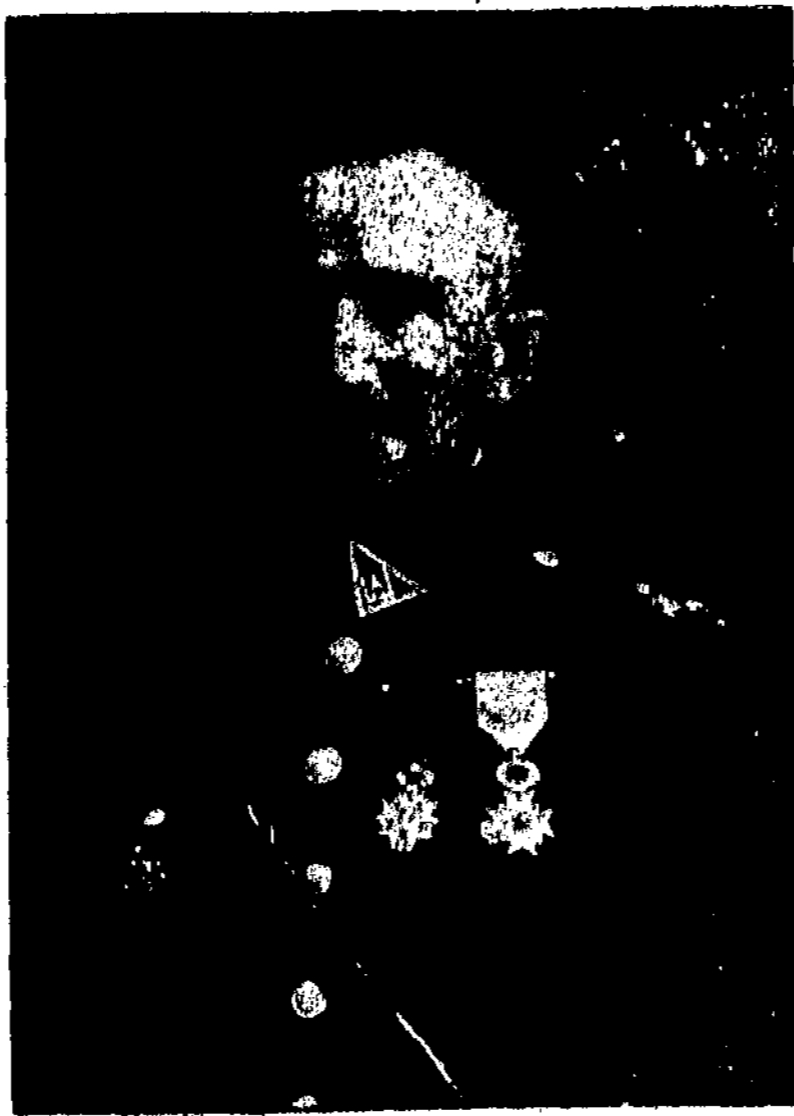
Naujasis Krašto Apsaugos Ministeris

Pulkininkas Teodoras — Marijonas Daukantas, kilęs iš Žemaičių (Telšių aps.), iš senos mūsų žymaus istoriko S. Daukanto giminės. Gimė 1884 m. Baigė III-ją Petrapilio klasinę gimnaziją, 1906 m. karo jūrų mokyklą su admirolo Nachimovo premija, 1914 m. jūrų generallo štabo akademią Petrapilyje. 1906 — 1911 m. karo laive „Slava“ dalyvavo tolimame plaukyme (Vokietija — Norvegija — Did. Britanija — Prancūzija — Ispanija — Italija — Graikija — Agyptas — Tunis — Alžiras — Atlanto ir Šiaurės Vandenyne). Jo akademijos darbas „Abo — Alando salų apsaugos planas“ buvo priimtas realiojo plano pagrindu; jo autorius, leitenantas Daukantas, buvo paskirtas 1914 m. į Baltijos laivyno štabą, o jo pavardė įrašyta Akademijos rūmuose marmuro lentoje. 1914—1916 m. tarnavo Baltijos laivyno Vado štabe operacijų skyriuje. 1915 m. komandiruotas šiaurės — vakarų fronto armijos vado žinion laivyno vado atstovu. 1916 komandiruotas rusų korpuso į Prancūziją nuvežti; už šį darbą p. Prancūzijos Respublikos Prezidento buvo apdovanotas „Legion d'Honneur“ ordenu. 1916 m. už atsižymėjimus pakeltas į II rango kapitono laipsnį. 1917 m. išrinktas Helsinkiu lietuvių kolonijos pirmininku. 1918 m. būdamas Kaukaze atostogų sveikatai taisyti pakliuvo į turkų nelaisvę. 1919 m. buvo D. Britanijos konsulo sekretoriumi Batume; 1920 m. komercijos 560 tonų laivo kapitono padėjėju ir 718 tonų laivo kapitonu. 1922 m. grįžo į Lietuvą. Buvo paskirtas į Aukštųjų Karininkų Didž. Lietuvos Kunigalkščio Vytauto Kursus Mokslo Dalies Vėdėju. 1924 m. paskirtas l. e. Karo Mokslo Skyriaus Viršininko pareigas.

Turi ordenus: „Legion d'Honneur“, „Etoile Noire“ ir „Medaglia commemorativa“ (už dalyvavimą aukų

gelbėjime per Mesinos žemės drebėjimą). Bendradarbiavo žurnaluose: „Morskoj Sbornik“, „Kronštadtskij Viestnik“, „Ježemesiačnik Morskogo Generalnago Štaba“, „Mūsų Žinynas“, „Karys“ ir „Lietuva“.

Būdamas visuomenės veikėjas, dirbo Lietuvos Jūrininkų Sąjungoje (vicepirmininkas) ir yra Lietuvos tautinio prekybinio laivyno steigimo pionierių šulas.

Naujasis Krašto Apsaugos Ministeris
pulk. Daukantas.

Į karininkus.

Beveik visi rusų armijos karininkai, tarnaujantieji mūsų kariuomenėje, karininko mokslą ir bendrai kario lavinimo pratimus ėjo karo mokyklose, trumpais karo meto kursais. Lietuvos karo mokykloje šis parengimas į karininkus kiek ilgiau tęsėsi, o nūnai ten jau pritaikinta taikos meto kursas. Pirmu ir antru atveju bendrai karo mokyklose vyriausiuoju ir, galima sakyti, vieninteliu tikslu statoma: suteikti būsimiems karininkams karo meno žinių, *reikalingiausių* vadui, ginkluotu ir tam tikslui parengtų žmonių viršininkui. Tiesa, su karo mokslu šie, vyrai susipažįsta, tačiau per šį trumpą palyginant kariūno gyvenimo laiką kario ir tuo labiau karininko, kaip vado ir viršininko, savybės nepakankamai išlavinamos. Kokie asmenys su savo asmenybėmis ateina į karo mokyklą, tokie ir išeina karininkais į didelę karių šeimą, įgiję tik svarbiausių vadovaujančio kario žinių.

Karininkui, kaip tokiam, jo pašaukimas stato daug labai svarbių ir nelengvų reikalavimų. Nemint jau to, kad karininkas ypatingai turi būti kaip žmogus doras, teisingas, aktyvus patriotas ir turėti kitų idealio žmogaus ypatybių (pašalaukojimas, sumanumas, drąsumas, ryžtumas, patvarumas ir t.t. ir t.t.), jis be to visa dar *privalo* turėti ir kitų be galo svarbių ir būtinai reikalingų vadovaujančiam asmeniui savybių — būtent privalo būti: ypač kūniškai ir dvasiškai stiprus, vikrus, pa-

stabus (visas apystovas ir padėtį greit nuvokiantis ir įvairias galimybes numatantis), energingas, tvirto būdo, ypatingai stiprios ir įtakingos valios (savo valdiniams vadauti, drausmei palaikyti, jokiai panikai nepasiduoti, nesijaudinti...); turi pats gerai mokėti sėkmingai ginklą ir karo pabūklą valdyti—šaudyti, ugniai vadauti, durti, kirsti ir t.t. Per karą kautynės juk vyksta ne švariuose šiltuose kambariuose, ne trobose ir labai retai miestuose, bet atvirame lauke, nepažįstamam tankiam miške, pelkėse, purvynuose, esant blogam nepakenčiamam orui ir kartais upėse, ežeruose, vandenynuose. Tatgi rodos visiems numanu, jog karininkas, savo vedamų kareivių vadas, gyvenimui šiose nepaprastose apstovose tiktai būtinai turi būti iš anksto *kūniškai ir dvasiškai užgrūdytas*. O kas gi tą įgijusį karininko vardą ir teises asmenį parengia tam gyvenimui ir užgrūdiija? Kas jam aukščiau paminėtas ir reikalingas savybes išlavina?

Galima drąsiai į tai atsakyti, jog — beveik niekas. Ilga karo tarnyba tik dalinai kalbamąjį trūkumą pašalina.

Bent senovėje, ypač Graikijoje, šioje srityje buvo dedama daug pastangų ne tik karininkams, bet ir šiaip visiems kariams, visiems vyrams nuo mažumės karui parengti. Visos graikų mokyklos buvo karinės gimnazijos: jose buvo einama bendras mokslas ir kartu buvo auklėjamas idealis kario — piliečio būdas; čia drauge vyko ir kario parengimas — pažymėtina, visuotinis, be išimties. Šiose kariškose gimnazijose išauklėtas ir išaugintas vyras pilnai tiko bet kuriam gyvenimui — kario ar piliečio, nes nuo jaunų dienų buvo tam parengtas, o anų laikų kariuomenei tuo būdu nebuvo reikalo turėti auklėjamojo ir mokomojo pobūdžio, išskiriant didžiulius manevrus minėtose gimnazijose visi būsimieji kariai buvo auklėjami — mokomi viena sistema arba anų laikų doktrina). Tuo būdu, vienodo išlavimo vyrai, išėję iš šitų įstaigų, ir sudarydavo nepaprastos geros kokybės kariuomenę. Ir nenuostabu.

Viduramžio epochoje, būtent riterybės laikais karinis parengimas taipgi buvo rimton vagon nukreiptas. Kiekvienam riteriui buvo statoma sunkūs reikalavimai šiam vardui įgyti tam tikru bandymų keliu (tik praktikoje!). Šie egzaminai buvo labai rimti ir nekiekvienam paprastam žmogui įkandami.

Mūsų Tėvynėje, anais garsios Lietuvos laikais, reikalingas karinis parengimas, taipgi ir gyvenimo mokykla, buvo visų mūsų senuolių einama paprastajam kasdieniam gyvenime, kupinam dažnų karų.

O kurie reikalavimai šiandien statomi kandidatui į karius?

Palyginant labai menki, būtent: neturėti sveikatos ir kūno trūkumų iš tam tikro sąrašo (!). Ir tiek. Tiesa, iš kandidatų į Karo Mokyklą be to der reikalaujama bent 4-ųjų klasių mokslo cenzas turėti; o ypatingai pasižymėjusieji kautynėse kareiviai ir be kariūno „vargo“ gauna karininko laipsnį.

Šiandieninės mūsų kariuomenės karininkai neišėjo jokios fiziško užgrūdymo ir būdo auklėjimo mokyklos. Pakartoju, jog karininkams, lygiai kaip ir kitiems visiems kariams, kiek ilgesnis karinės tarnybos laikas padaro tik žymesnės įtakos į vieną kitą būdo pusę, įskiepia kai kurių karinių įpročių, kai kurių tradicijų, išlavina vienoj kurioj specialybės šakoj — trumpai tariant, daugiau padaro įtakos dvasios užgrūdymui. Kūniškai tarnyba neužgrūdina, o nesistemiškas ir varginamas kario gyvenimas, kuris pas mus dar nėra sureguliuotas ir sutvarkytas, šiuo atžvilgiu daro visai nežymios įtakos (apie pasitaikančias išimtis čia nekalbu).

Žmogaus kūną užgrūdina jo lavinimas — gimnastika ir sportas.

Šiuo be galo svarbiu ir būtinu reikalu, kūnišku karininkų užgrūdymu, reikia, negaišinant taip brangaus

laiko, gyvai ir rimtai susirūpinti (karo meno propagavimu, moraliu karių auklėjimu ir taip jau visų daug rūpinamasi). Kūniška (fizinė) mūsų kariuomenės jėga bei sveikata svarbių kariuomenės gyvenimo ir jos tobulinimo klausimų dienotvarkėj nefiguruoja. Šiuo klausimu, deja, aktingai rūpinasi tik atskiri asmenys, vienas kitas karininkas ir kiek apsišvietę kareiviai. Per tai šis darbas, vadovybės neprižiūrimas ir vienos kurios vadybos nevadaujamas, eina nesklaidžiai, negyvai, be jokios bendros sistemos ir be aiškių bendrų siekimų. „Mūsų Žinynas“ ir „Karys“ gali tik karių kūno jėgos ir užsigrūdymo esmę ir reikalą įrodyti, bet gausiai patraukti karius aktingai susidomėti šiuo darbu niekad negalės. Pradės sportuoti tiktai vienas kitas karys, tačiau *svarbu, kad šiuo sąjūdžiu užsikrėstų visa kariuomenė*. Bet gyvenimo eiga parodo, kad vien tik atskirų nedaugelio asmenų pastangomis tai gal galės būti pasiekta tik po kelių dešimtų metų. Iš to visa turėtų būti aišku, jog šiuo atžvilgiu reikia griebtis, priemonių tingaus būdo, prievartos priemonių. Šias priemones pavartoti gali tik kariuomenės vadovybė, gi aš šiuo atveju pasiūlysiu kai kurias tų priemonių, privalomųjų užsiėmimų pavidale.

Viena jų — įsteigti karininkų fiziško lavinimo kursus (Žr. „Kario“ 238 Nr. „Fizinis kariuomenės auklėjimas“).

Kaip aukščiau jau minėjau, būrelis uolių sportininkų — gimnastų negalės visos kariuomenės fiziškai išlavinti, užgrūdyti. Šis tikslas tik tada bus pasiektas arba didžiuliam laipsniui siekiamas, kai *visi mūsų kariuomenės karininkai arba žymi ju didžiūma, energingai stos į šitą darbą, tai yra patys taps sportininkais bei gimnastais*. Kol tat bus, visi raginimai, gražiausios ir turiningiausios kalbos ir bet kokie reikalavimai bus bergždi ir tik be reikalo šioms pastangoms energiją eikvos.

Kalbama tikslą galima pasiekti, praktingai supažindinus karininkus bent su kai kuriomis svarbiausiomis kūno jėgos ir sveikatos „paslaptimis“.

Gyvesniam ir sėkmingesniam paraginimui į šį darbą pradžia geriausia bus susipažinti su asmeninio atsigynimo būdais: džiu — džitsū sistema, kyščiuotė*, kumščiuotė (boksas). Po to jau pamaži mokytis ir kitų dalykų: taikliai šaudyti, kardu kapoti, durti, plaukti, irtis, (geriau) joti, dviračiu važiuoti; patvariai bėgti, šokinėti ir t.t. Šiuo keliu prieiti prie sudėtingesnių kūno lavinimo sistemų ir metodų. Panaši priemonė, mano nuomone, būtų geriausias vaistas paraginti fiziškai lavintis, stiprėti, vikrėti ir sveikėti. Pradėjus pramogomis, galima bus greit patiems užsigrūdyti ir pradėti kitus, savo valdinius, panašiai grūdyti.

Apie to viso reikšmę netiktų daugiau kalbėti, tik trumpai dar priminsiu, jog stiprus, vikrus, patvarus ir energijos kupinas (po tokių pratimų) karys tinkamų savybių suteiks ir savo sielai ir protui.

Aukščiau aptartasis reikalas ir praktikoje jau nesunku įvykdyti. Visa mūsų kariuomenė jau persilaužė taikos meto padėtin ir susispietė, palyginant, didžiulėmis igulomis. Tokioj padėty darbas nesunku suvienodinti, susisteminti ir pravartu pradėti — šiuo atžvilgiu laimingiausia yra didžiausioji mūsų kariuomenės Kau-no igula. Vadovybei ar dalių vadams reikia tik pareikalauti šio darbo iš savo karininkų ir paieškoti jų tarpe instruktorių — specialistų.

Jų pritrūkus, galima prisiminti apie sporto bei gimnastikos organizacijas, kurios, neabejoju, mielu noru sutiks ateiti padėti.

Tik reikia darbo — tikro, rimto ir energingo darbo, tautos, kariuomenės ir savo asmeninei gerovei. Tatgi pradėkim nuo kyščiuotės, džiu — džitsū ir panašių kitų dalykų. Kai jau patys išsimiklinsime šioj srity ir bent

* Fėchtavimas. Gerb. J. Jablonskis siūlė man vartoti šį terminą (eiti kyščiomis...).

klek užsigrūdysim, tada jau tikrai galėsime ir turėsime teisę eiti į kitą didžiulį tikslą, į fizišką kariuomenės užgrūdymą. Tačiau tik tada ir su minėta sąlyga.

Projektuojamu visuotinio karinio parengimo sumanymu Karo Apygardų štabai vadaus visos tautos vyrų prieššaukiamam užgrūdymui ir kariškam mokymui. Žada to sunkaus, be galo atsakomingo ir labai sudėtingo darbo imtis, neturėdami nei vienos, nei antros srities specialistų. Nenuomanu, koks čia gali būti darbas be darbininkų — specialistų. Ar netiktų Karo Apygardų štabams pasirūpinti šio rašinio iškelto sumanymo vykdymu?

Kariuomenės Karininkų Klubo Valdyba suredagaavo gražius kilnius klubo įstatus (mankštymosi salė, šaudykla ir t.t. ir t.t.), kurių, kaip matyti, dar kol kas nemano ir nesirengia vykdyti, bent svarbesnių užsibrėžtų tikslų siekti.

Ar ir kariuomenėje gyvename tik žodžiais ir negarbingais pagyrais?

Pavasaris duoda galimybės šiam darbui, o trūksta tik energijos. *Vyr. Ltn. P. Jurgelevičius.*

Apsaugos karininkų bei karo valdininkų reikalu.

Nors dar nesame savo valstybe patenkinti, nors dar neturime Vilniaus kraštų, bet mes jau palyginus su netolimais praeitais metais daug padarėm valstybiniam darbe gražios pažangos. Jau tiek esame stiprūs, kad pasaulio didžiosios valstybės skaitosi su mūsų krašto reikalavimais, ką neseniai parodė Klaipėdos bylą išsprendus mūsų naudai. Tai visa įgyta visos tautos pasiryžimu, pasiaukojimu; bet didžiausias valstybės kūrimo centras — tai mūsų kariuomenė. Tik jos dėka mes sugebėjome atsiginti nuo įvairios spalvos puolėjų ir tuo būdu mes dabar galime rimtai tvarkyti savo vidaus krašto reikalus. Dabar, kai laikas jau visiems ilsėtis, mūsų kariuomenės priešaky stovintieji karininkai bei karo valdininkai taipgi pamažu eina ilsėtis. To poilsio ypač reikalingi, nes daug jų dalyvavo ne vien Lietuvos atstatymo kovose, bet teko daug kentėti pasaulio kare, todėl kai kurių ir sveikata prašyte prašosi ramiai gyventi, atsikvėpti nuo nuolatinio darbo. Bet kiekvienas, atsisveikindamas su kariuomenės dalim, su-

pranta ir žino, jog jis atsisveikina tik laikinai. Laikai yra neramūs ir jiems nesimato galo visai nutilti, todėl karininkas bei karo valdininkas tai gerai jaučia ir numano, jog jis iš kariuomenės paleistas tik laikinai ir paleistas ne tam, kad jis savo jėgas tikėtai sau sunaudotų. Išeidamas iš kariuomenės tarpo, jis neturi niekad jos pamiršti; jis turi turėti visados tam tikrus su kariuomene ryšius, turi visada domėtis mūsų karo literatūra, turi visaip kaip materialiai, taip moraliai ją palaikyti; be to neturėtų, apleidę kariuomenės eiles, nustoti karo laikraščiuose rašę, teikti įvairių iš karo laikų žinių ir t.t.; nes kiekvienas visada gali tikėtis, jog jis ryt ar poryt gali būti vėl pašauktas kariuomenėn grįžti. Nustojęs ryšių su reguliaria kariuomene, nesidomėdamas šių dienų karo reikalais, vienu žodžiu, nesidomėdamas karo pramonės literatūra, jis pamažu, neregint, nutols nuo jos ir pasiliks net jai labai tolimas asmuo. Toks reiškinys pakenktų mūsų valstybės apsaugos reikalams ir pakenktų patiems karininko bei karo valdininko pašaukimams.

Tą reikalą kai kurie karininkai bei karo valdininkai jau yra numatę ir organizuojasi į vieną be jokio partijų antspalvio sąjungą, kur norima sutraukti visi karininkai ir karo valdininkai, paleisti į apsaugą, vienon krūvon, vienon šeimon, kad pasistatytų sau vienus bendrus tikslus, o tokių gali būti gana daug.

Daugelis paleistųjų neturi kur dėtis, nes ne visi turi ūkį arba ką nors kitą, kad galėtų gyventi, todėl yra verčiami vėl eiti tarnauti civilėse įstaigose. Bet, kada civilėse įstaigose tarnautojų etatai mažinami, tai sunku kur nors ir paleistiems kariams vietas begauti; todėl tokia padėtis verčia karį dažnai nusiminti; todėl aukščiau minėtai sąjungai būtina reikia pasistengti įgyti iš vyriausybės teises, kaip yra kai kuriose valstybėse, jau karininkų įgyta. Imkim Estiją — ten jau atsargos karių reikalai sutvarkyti. Išstojęs iš kariuomenės karys mažai savo ateitim rūpinasi, nes jų reikalais jau rūpinasi panaši karininkų sąjunga, kuri yra iškovojo iš ministerių kabineto, kad karininkams būtų valdžios įstaigose tarnybos pirmenybė, todėl tuo tikslu atskiros ministerijos kiekvieno mėnesio pabaigoje duoda žinias krašto apsaugos ministeriui apie laisvas tarnybos vietas. Panašiai reikėtų veikti ir mūsų atsargos karininkams per savo sąjungą. Be to, sąjungos pareiga būtų atsiminti, jog Lietuvoje priva-

J. Lizdeika iš P.

Neleiskime laiko veltui.

(Žiūr. „Kario“ 25 Nr.).

Kiekvieną darbą, jei tik galima, turime atlikti tuojau, neatidėliodami į gilų krepšį, nes teisingai patarlė sako: „ilgą iešmą bedrožiant, šuo kepsnį nuneš“. Daug tokių kepsnių mums nuneša laikas vien tik dėl mūsų nerangumo, dėl neišnaudojimo kiekvienos valandėlės.

Sugaišimas, nepadarymas laiku savo darbo gali kainuoti net gyvybės. Cezaris už gauto perspėjimo neperskaitymą, einant į senatą, užmokėjo gyvybe. Pulkininkas Ralis lošė kortomis, kai pasiuntinys atnešė žinią, kad Vašingtonas jau puola. Pabaigęs lošimą, perskaitė, bet jau buvo — vėlu: liko laiko tik — mirti. Porą minutų nutraukė nuo savo pareigų, o neteko garbės ir gyvybės.

Gerai būtų laikas leisti veltui, jei gyventumėm amžius, bet ir tada juk kiekvienas amžius turėtų savo pareigų. O dabar kaip nebranginama tasai trumpas, — vos kelių dešimčių metų, — amželis, kaip neprišilaikoma punktualumo! Juk mūsų tarpe jau yra ir priežodis „Lietuvių punktualumas“. Vertėtų jo atsi-kratyti. Jau jei yra koks reikalas, tai jis reik atlikti

tuoj, nesiknist ilgai apie save. Nelaikas šuo lakinti, kai einama medžioti; nelaikas jau vyti laiką, kada jisai traukiasi nuo mūsų. Juk kiekvienam, manau, yra nemalonu dirbti tasai darbas, kurį vakar būtumėm galėję lengvai atlikti.

Daugelis prekybos firmų yra nusistatę, kad laiškai niekados neturi likti rytdienai neatsakyti. Žmogus, nepildas tuoj savo nutarimų, bet ilgai mąstas, leidžias laiką veltui, niekados neatsieks tikslo. Jei tik turi ką veikti, tai eik ir dirbk, nes bedirbdamas, jei ir suklysi, tai bus kada ir atitaisyti, gi priešingai, atidėstinėdamas daug nustosi, nors ir geriausią supratimą turėtumei apie tą dalyką.

Paklausus vieno prancūzų veikėjo, kaip jisai gali aprėpti tiek daug veikalų ir drauge užsiimti visuomeniniais reikalais, atsakė: „Neatidedu rytdienai to, ką galiu šiandien atlikti“.

„Rytoj, sakai? Nenoriu apie tai nė girdėti“... sako Katonas. Rytoj, tai tik bepročių kalendoriuose tėra parašyta. Tai yra didžiausia klaida — atidėjimas rytojui šiandien galimų padaryti darbų. Teisingai yra sakoma, kad „rytoj“, tai velnio kilpos. Istorija yra pilna „rytojaus“ aukų, neišpildytų planų ir puikių nutarimų likučiais. Tai numylėtas tinginio pasiteisinimas, viltis, suverčiant visa rytojui, „nes dar bus laiko tai

čiose įstaigose yra įsivyravęs svetimšalių gaivalas, kuris mūsų kraštui neduoda jokios naudos, o tik nenauda, nes visi svetimšaliai išsiunčia arba išveža į užsienį mūsų aukštą valiutą, tuo žymiai pakenkdami krašto gerovei. Todėl būtinai sąjungai reikia paveikti kai kuriuos valdžios organus, kad nusivalytų nuo nenaudingo elemento ir, kad jų vietoj galėtų užimti buvusieji kariai. Be abejo, valdžiai reikėtų visaip šios sąjungos darbui padėti ir visame kame daryti lengvėnybių bei pirmėnybių, nes tuo padarytų, jog kariai yra brangūs ne tik karo metu, bet ir taikos metu.

Jau man teko iš buv. karininkų pusės girdėti nusiskundimų, kad labai vilkinami žemės gavimo reikalai, nes, girdi, eina eina pas įvairius žemės tvarkytojus, komisijas ir nieko negauna. Be to, kur tai esąs sumanymas pakeisti karininkų bei karo valdininkų žemei gauti įstatymą, t. y. neduoti jiems, net, yra manoma, jog jie žemės nedirbsią ir nenorį net gauti; todėl sąjungos reikalas būtų išaiškinti šį anormalų reiškinį, pastatyti šį klausimą aiškioj plotmėj ir stengtis savo nariams greičiau žemės gauti, kur yra tas reikalas vilkinamas arba trukdomas.

Šios sąjungos darbą reikėtų išplėsti po visą Lietuvą, nes atsargos karininkai gyvena įvairiose vietose, kur taipgi būtų svarbu turėti sąjungos skyrius. Reikia neužmiršti, jog tokiose sąlygose bus geresni, gal moraliai aukštesni žmonės, kurie visada žiūrės į krašto gerovę. Todėl reikėtų mūsų šaliai atsargos karininkų ir karo valdininkų sąjungai palinkėti laimės ir visiems pasveikinti, o valdžiai gi reikėtų kiek galint tenkinti jų teisėtus reikalavimus.

A. Dilys.

Futbolas,

kaip padedamoji karių auklėjimo priemonė.

Norint tiksliai nustatyti futbolo vertę, kaip žaislo, lavinančio žmogų fiziškai ir dvasiškai, būtinai reikia su tuo žaislu kiek arčiau susipažinti. Manydamas, kad dauguma „Kario“ skaitytojų yra futbolą jau šiek tiek pažinę, ar tai patys žaisdami, ar kitų žaidimą sekdami, aš nesustosiu čia prie žaidimo taisyklių aprašymo, bet pasistengsiu pabrėžti keletą to žaislo ypatybių.

Futbolas yra tai kovos žaislas!

Tuo posakiu jis yra pilniausiai apibūdinamas.

atlikti ir rytoj“. Patarlė sako: „Kalk geležį, kol karšta“ — išnaudok dabartinį laiką. „Grėbk šieną, kol saulė šviečia“, — nelauk gražaus rytojaus, kad užėjęs lietus supūdytų šieną.

Veik pas kiekvieną žmogų būtų galima rasti neišnaudotų valandų, kuriomis būtų galima daug gero padaryti. Lova, tai tinginio ryšys. Apleisti lovą gaila ir kiekvienas stengiasi, kad tik ilgiau pasilikus joje. Bet garsūs, darbštūs žmonės ir tai ištesėjo pergalei. Rusų caras — Petras Didysis, kėlė su aušra. Jisai sakydavo: „Noriu padaryti savo gyvenimą, kaip galint ilgesniu, dėl to miegu, kiek galėdamas mažiau“. Alfredas Didysis kėlė visuomet prieš saulėtekį, o Napoleonas anksti rytą svarstydavo didžiausių savo žygių planus. Briantas visuomet keldavo 5 ryto.

Valter Shotas kėlė 5 ir prieš pusryčius „nusukdavo ne vienam darbui sprandą“, kaip patsai sakydavo. Jisai sakydavo: „Dirbk tuojaus, ką esi pasiryžęs, o pailsėk atlikęs, tik nieku būdu ne pirma; saugokis užsiminėti niekais“. Užtenka tik keliems darbams užsiminkti, o jau nestengsi iš jų išbristi.

Prezidentas Vašingtonas pietaudavo 16-tą valandą. Naujieji kongreso nariai, kurie kartą ir buvo užprašyti į Baltąjį Namą, rado jau jį bėpietaujant. „Mano vėrejas, — tarė jisai, — nesiklausia ar svečiai atėjo, bet:

Kautynių dvasios mes galime pastebėti kiekvienoje sporto šakoje, ar tai rungtintis su panašiais sau konkurentais, ar stengiantis apgalvoti kliudančias gamtos jėgas, bet jokia kita sporto šaka nėra tiek artima tikrumos kautynėms, kaip futbolas. Sąvokos „žaislas“ ir „kautynės“ futbole yra geriausiai sutapę, visai nestelbdamos viena kitos.

Štai futbolo aikštėje stoji viena prieš kitą dvi žaidėjų komandos, draugiškai pasisveikino ir bešališkam žaislo sekėjui — teisėjui davus ženklą pradeda žaidimą — eina kovos padėtin.

Komandos, pasidalija į puolėjus, atsarginius ir vartų apsaugą, puola viena kitą, susiduria. smogia į sparnus, atkakliai gina savąsias pozicijas, žaibo greitumu pereina priešpuolin ir t. t., žodžiu gyvena visus kautynių momentus, supranta puolimo malonumą ir gynimosi aitrą. O tame pergyvenime grūdijasi nervai, išsidirba vyriškumas, stiprėja dvasia.

Tiesiog negalima tiksliai atpasakoti nors vienos to vaizdo dalelės, kuris susidaro aikštėje futbolą bežaidžiant. Nepratę akys nenusimanančio žiūrėjojo linksmi šviečia, pamatę nevykusį smūgį ar kokį ypatingą „numerį“, betgi šiek tiek žaislą suprantančiam yra matomos ne vien smulkmenos, bet ir bendra žaislo eiga.

Štai viena komanda atrado priešos silpnąją vietą, į kurią ji nuolat kreipia savo smūgius, bet ir nuolat priešas laiku susigriebia ir pakeitęs žaislo taktiką arba atatinkamai persigrupavęs, vis dar likviduoja pavojinguosius smūgius.

Visašališkos ir be galo įvairios yra šio žaislo formos ir taktika, bet jo idėja lieka visada taip neapsakomai paprasta ir suprantama kiekvienam, kuris tik yra bent vieną kartą žaislą atsidėjęs sekęs.

Pasibaigė žaidimo laikas — teisėjas sušvilpė — ir karo padėties kaip nebuvo. Abu „priešai“ sušunka vieni kitiems „valio“ ir išsiskiria tokiais pat draugais, kokiais ir susitiko.

Yra daugelis žmonių, kurie futbolo žaisle mato vien brutalės jėgos viešpatavimą ir netgi žvėriškumą, pavojingą žmogaus sveikatai. Ir kas keisčiausia, kad tos nuomonės laikosi visi tie, kurie nė karto nėra spyrę kamuoli. Kadangi šis argumentas pas mus laikomas rimtu ir labai užkerta kelią futbolo plėtotei, tai mes turime išsiaiškinti sau, kiek jis turi savyje tiesos. Futbole geriausių žaidėju yra laikomas ne tas, kuris

ar valanda atėjo? Kartą jo sekretorius teisinosi pasivėlinęs, kad laikrodįs vėlinasi, bet jisai atsakė: „Tai tamsta turi pasirūpinti kitą laikrodį, arba aš — kitą sekretorių“.

Napoleonas užprašė savo maršalus pietauti, bet tiems neatėjus paskirtu laiku, papietavo vienas. Kai jie atėjo, jisai tarė: „Jau po pietų, tai imsime darbo“.

Punktualus žmogus bus visų gerbiamas, mylimas; visi jam tikės.

O kiek žmonių nupuola, arba ir visai žūna dėl penkių veltui praleistų minučių. Kad galėtumėm suskaityti tuos nematomus skundus kapinyne, kur tiek guli: „pervėlai, neišnaudojau laiko, ir žuvau amžinai be žymės, kad žmogumi buvęs, žuvau be garso ir t. t.“, tai tikrai baisu pasidarytų. Dėl to jei nori, kad darbas būtų atliktas — eik ir padaryk; jei nenori, kad būtų atliktas — pasiųsk kitą.

Vienas dvarininkas turėjo dvarą, duodantį apie 10.000 litų gryno pelno. Įlindęs į skolas pusę ūkio pardavė, o kitą pusę išnuomavo darbščiam ūkininkui 20-čiai metų. Baigiantis terminui, ūkininkas, atėjęs pas savininką, klausia ar neparduotų ir tos pusės.

— Tai gal, tamsta nori pirkti?

— Taip, aš, jei tik sutiksime.

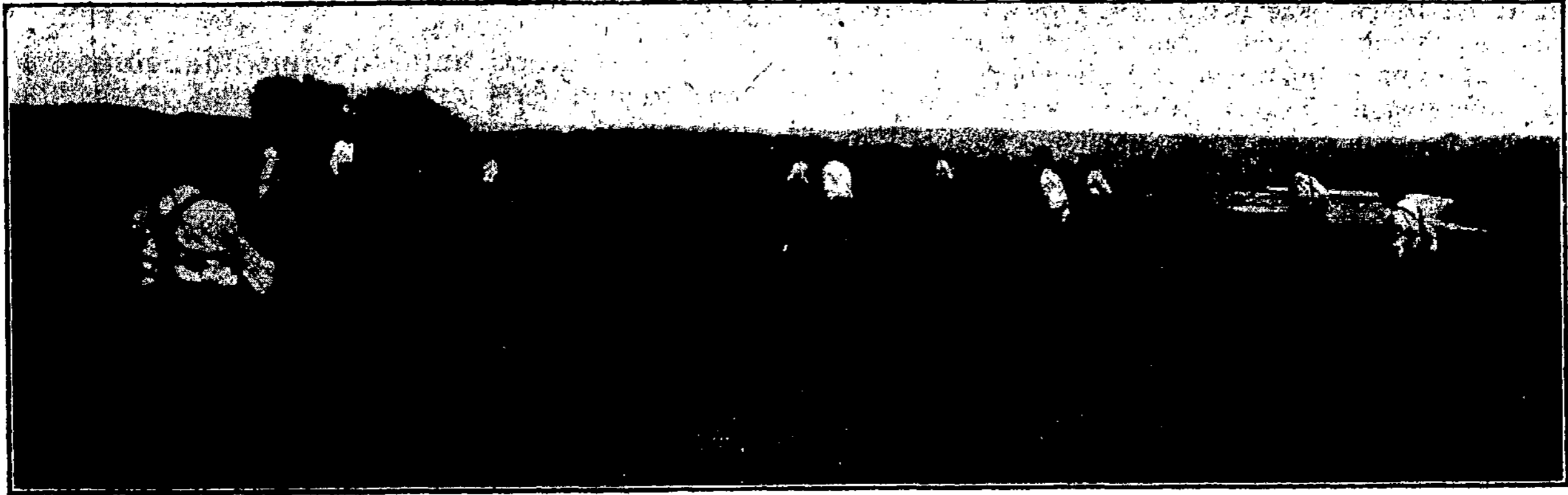
— Tai stebėtina: aš, turėdamas dvigubai ir ne-

mušdamas iš viso vieko nuvaro kamuolį kažkur, bet tik nuo savęs nuvarius, neatsižvelgdamas į savo ir priešų žaidėjų padėtį, bet tas, kuris duoda taiklų smūgį, arba gražiai sukombinavęs paduoda kamuolį geroje pozicijoje stovinčiam draugui. Taigi čia, kaip ir kautynėse, dažnai apgali ne jėga, bet kombinavimas ir apgalvotas veikimas.

Ar galima vadinti brutaliu žaislą, kuriame yra draudžiami natūraliausi judesiai. Kas gali būti paprasčiau, kaip smūgis kumščiu į belekiantį vartuosna

troliuojant protui ir valiai, ir tai didžiausio įsiskarščiavimo metu.

Jeigu futbolo žaislas ir turi brutalumo žymių, tai matyti tas brutalumas šių dienų žmonijai yra labai reikalingas ir be galo jos mėgiamas, nes futbolas nuolat užkariauja didesnių simpatijų viso pasaulio jaunimo tarpe (tai parodo mums milijonai organizuotų futbolininkų Angluose, Prancūzijoje, Vokietijoje ir t. t.) tuo būdu atitraukdamas jį nuo girtavimo, paleistuvavimo ir kitų „nebrutalių savęs tobulinimo būdų“.

Futbolas kariuomenėje. Mūsų kareiviai mėgsta futbolą žaisti. Laisvu laiku nuo užsiėmimų, žiūrėk, kur nors aikštelėje susirinkęs kareivių būrelis spardo kamuolį.

kamuolį, kad jį atmuštų arba smarkesnis priešų stumtelėjimas, bevykdant jam kokią nors „stambią operaciją“, be galo pavojingą mūsų vartams. Bet žaisti rankomis ir stumdytis draudžia žaidimo taisyklės. Bežaidžiant nuolat atsitinka puolėjui būti tokioje padėtyje, kada užtektų padaryti vos keletą žingsnių, kad įvartytų kamuolį į priešų vartus... bet ne! Puolėjas yra absaite*) ir mažiausias jo judesys kamuolio link bus nubaustas laisvu smūgiu, po kurio kamuolys atsiras labai pavojingoje kaimynystėje saviems vartams.

Kaip matome futbolas yra žaislas, atimamas iš dalyvių daugybę fizinę ir dvasios energijos, griežtai kon-

*) Tokia puolėjo padėtis, kada tarp jo ir vartų nėra trijų priešų žaidėjų.

mokėdamas nuomos, negalėjau suvesti galo su galu, o tamsta, mokėdamas gana didelę nuomą jau gali nupirkti mano likusį ūkį?

— Priežastis aiški: Tamsta sėdėdamas tik kitiems sakei: „padarykite tą ir tą“, aš gi sakau: „padarysiu tą ir tą“...

Taigi iš visų aukščiau pristatytų pavyzdžių aiškiai matome, kokią reikšmę gyvenime lošia tinkamas kiekvienos, ir menkiausios, laiko valandėlės išnaudojimas, dėl to be galo svarbu, kad kuo mažiausiai būtų leidžiama to brangaus laiko veltui.

Tam reikalui daug gali patarnauti kariuomenė. Čionai jaunuoliai jau yra pripratinti prie punktualumo; laikas suskirstytas valandomis. Bet tai atliekama mechaniškai. Jaunuoliai apsipranta su tokia tvarka ir yra patenkinti. Vienok, baigę savo pareigas, vėl grįžta į senus papročius ir užmiršta būti punktualiais. Dėl to kariuomenėje reikėtų, kad tai būtų vykdoma ne mechaniškai, bet sąmoningai, kad jaunuoliai galėtų suprasti laiko svarbą ir ta minčia persiimty jau visam gyvenimui: tada ne tik patsai mokėty sunaudoti laiką, bet būtų pavyzdžiu ir kitiems. Svarbu, kad kariuomenėje būtų ne tik mokoma, bet ir auklėjama.

Reikėtų visiems paimti sau už devizą: *«Neleiskime laiko veltui»*. Tada daug galėtumėm atsiekti.

Kalbant atvirai, ką gi kariuomenė turi reikšti? Tik-tai jau ne taikos skelbėja ar diplomatijos mokykla. Taigi norint padaryti kariuomenę tinkama atlikti savo pašaukimą reikią, ji tinkamai ir auklėti. Galutinėje išvadoje galima net pasakyti, kad futbolas yra gal peršvelnus žaislas, ypač palyginus jį su „rugbi“ — žaislu**).

Apie fizinę išlavimą daug kalbėti netenka, nes jis yra ir be to pakankamai aiškus.

Kas gali būti naudingiau kūnui, kaip praleisti kasdieną bent 1½ val. tyrame ore, saulei gausiai šildant (arba ir darganoje—tas dar labiau užgrūdo kūną). Be fizinio sustiprinimo futbolas ypatingai dar kūną išmikliina. Tuo atžvilgiu sunku rasti jam prilygstanti žaislą.

Niekam nepaslaptis, kad mūsų jaunimas yra su-liurbėjęs ir nevikrus iki nuostabumo. Kai kas mato tame mūsų tautos ypatingą bruožą — lėtumą ir bando tuo didžiutis. Jeigu lėtumas yra savo vietoje, gal jis ir naudingas, bet jeigu tas „lėtumas“ visur yra artimas suakmenėjimo stadijai—tai jau nenormalus dalykas, reikalaujantis kuo greičiausiai pašalinti. Tai lengviausia padaryti suteikiant progos ir palankių sąlygų futbolo plėtotei jaunimo tarpe.

Kariuomenėje pirmiausia krinta į akį tie naujokai, kurie jau prieš pašauksiant žaidė futbolą. Jie greičiau supranta ir išmoka ne tik rikiuotę, bet ir teorijos dalykus. Be to, visa tarnyba jiems kaip tai sklandžiau eina. Reikia manyti, kad fiziškai išlavintam ne vien kariuomenėje ar kur kitur, bet ir bendrai gyvenime geriau sekasi. Taigi šalin susmukimas, apatija, nejudrumas! Išsivaduoškime pagaliau nuo to antspaudo, kurį uždėjo mūsų tautai šimtametė vergija.

Kaip jau minėjau, futbolo žaislas visoje pilnumoje pasireiškia besirengiant dviem komandoms. Rungtynės įvyksta paprastai šventadieniais arba šiaip laisvalaikiu.

(B. d.).

***) Tai beveik tas pat futbolas, tik žaidžiamas rankomis ir kojomis; ten galima taip pat ir stumdytis, netgi imtis ir t. t. P.

Karo chronika.

Valstybės kaimynės.

— **Anglija reikalauja atsilyginti.** Latvijos vyriausybė gavo iš Anglijos vyriausybės pakartotiną reikalavimą atlyginti už visą karo medžiagą, kuri iš Anglijos atsiųsta Latvijai. Atlyginimo suma siekia 2 milijonų sv. sterlingų. Šis reikalavimas sukėlė latviuose daug rūpesnio ir manoma, kad tokia didelė reikalaujamoji suma bus gerokai perdėta, kadangi čia įskaityta visa ta medžiaga, kuri siūsta per Latvijos uostus kitoms valstybėms. Latviai sudarę tam tikrą komisiją tirs šį klausimą ir manoma, kad atlyginimo suma žymiai sumažėsianti. Tokį pat reikalavimą gavo ir Estų vyriausybė. Iš Estijos reikalauja 3.800.000 sv. st. Reikalauja net už medžiagą, siūstą Judeničio kariuomenei.

Kariuomenių kontingentas.

— **Suomių kariuomenė ir laivynas.** Suomių kariuomenė nedidelė, bet už tai gerai apginkluota ir organizuota. Visiems privaloma tarnyba 1½ met., atsargoje 5 met. ir apsaugoje 21½ m. Suomių kariuomenės pamatas imtas iš vokiečių, nes yra daug suomių karininkų, kurie savanoriais tarnavo vokiečių kariuomenėje. Taikos metu kariuomenė susideda iš trijų pėstininkų divizijų, 1 artilerijos ir 1 raitininkų brigadų ir visų šių dalių bendras skaičius—30—32000 vyrų. Karo metu Suomija gali apginkluoti arti 200.000 žmonių, kuriuos sudarys 9 pėstininkų divizijas, 3 artilerijos ir 3 raitininkų brigadas. Apginklavimas geras ir pilnai atsako dabartiniams karo reikalavimams. Karo medžiagos kadai labai daug paliko rusai. Savo karo pramonės neturi, todėl reikia medžiaga gabenti iš užsienio.

Domisi technikos dalių pagerinimu. Kiekvienoj divizijoje ir brigadoj suorganizuoti ryšiai. Be to, yra arti 12 radijo stočių. Prie kariuomenės suorganizuota atskiras telegrafo batalionas. Kiekvienoje divizijoje yra dviratininkų žvalgų komandos (arti 60). Pionieriai sugrupuoti į atskiras komandas prie pėstininkų dalių. Pionierių batalionas padalytas į 3 pionierių ir vieną prožektorių komandas. Prie kiekvienos pėstininkų divizijos yra vienas pionierių batalionas, o prie artilerijos brigados—viena pionierių komanda. Be to, prie kiekvienos divizijos, kaip ir pas vokiečius yra bombasvaidžių komanda, kuri padalyta į tris būrius po 2 bombasvaidžiu.

Tankai sugrupuoti į pulkus (arti 22 tankų). Tankai ginkluoti 37mm. patrankomis ir 2 kulkosvaidžiais.

Autobatalionas susideda iš autokomandos, motocikletų ir iš motorinių laivų. Motoriniai laivai skirti žvalgybai ir ryšiams, nes Suomijoje yra daug ežerų.

Geležinkelių batalionas susideda iš dviejų kuopų. Bataliono žinioje yra du šarvuoti traukiniai.

Suomijos laivyno uždavinys, apsaugoti kraštus. Suomijai yra iš rusų pasilikę Baltijos jūrose nemaža laivų. Laivynas susideda: 4 kreiseriai: *Klaus Horn*, *Matti Kurki*, *Karjola* ir *Turunmaa*, 6 minų laivai, 16 tralerių ir 2 nardomosios laivės. Be to, neseniai nupirko Italijoje motorinių laivų („Latv. Kar.“)

Karo technika.

— **Anglijoj** karo vyriausybės nutarta pastatyti milžiniškų orlaivių, kurie pakeltų be kūro ir kitokių orlaivio reikmenų dar 75 tonas krovinių. Minimi orlaiviai galės lėkti 80 anglų mylių per valandą.

— **Lenkijoje.** Prie pionierių pulkų steigiami penkių mėnesių kursai, į kuriuos siųs iš pėstininkų ir raitininkų pulkų tinkamą skaičių jaunesnių karininkų susipažinti su pionierių tarnyba. Pirmiausia siųs iš tų dalių, kurios mažiausia tokių turi. („P. Z.“)

Karas ir politika.

— **Naujas Prancūzų karo ministeris** paskirtas gen. Nollet, buvęs tarpsantarvinės militarinės kontrolės komisijos viršininkas Vokietijoje. Š. m. birželio m. 16 d. jis patiekė ministeriui pirmininkui pareiškimą, kuriame svarbiausia nurodo į tai, kad Vokietija po pusės metų galėsianti pakelti defensyvinį karą, jeigu jos ruošimasis bus toliau tęsiamas, kaip kad dabar. Pareiškime smulkiai aprašo militarinės komisijos darbus nuo pat karo paliaubų iki šių dienų ir nurodo, kuriuo būdu Vokietija prisidengdama ramiaja pramone ruošiasi prie naujų karų.

— **Vokietijos nuginklavimo klausimu** naujas Prancūzų ministeris pirmininkas Herriot yra pareiškęs, kad Vokietijos nuginklavimas privalo būti kontroliuojamas bendromis santarvininkų jėgomis ir kaip galima greičiau tą dalyką reikia pavesti Tautų Sąjungai. Be to, dar pareiškė, kad Rūro krašto negalės evakuoti tol, kol Vokietija įvykdys santarvininkų žinovų pareiškimuose išdėstytas priemones ir kol bus patiekta tikros garantijos atatinkamoms tarptautinėms organizacijoms.

— **Turkijos Rumunijos sutartis.** Iš Londono praneša, kad tarp Rumunijos ir Turkijos pasirašyta apsigynimo sutartis prieš Sovietų Rusiją. Minimą sutartį patieks Tautų Sąjungai patvirtinti.

Įvairios žinios.

— **Sprogimai Prancūzijoje.** Gegužės 25 d. Kurtine (Pietų Prancūzijoje) įvyko antras sproginimas. Išsprogo 10 tonų melinito. Šis sproginimas buvo stipresnis už pirmąjį, įvykusį gegužės 15 d. („P.Z.“)

Kariuomenės gyvenimas.

Algos kariams. Birželio 13 d. posėdy Ministrų Kabinetas nutarė pakelti kariams algas Seimo projektu. Už laipsnį algos pakeliamos šiuo būdu: leitenantui—200 lt. (vietoj 120 lt.), vyr. leitenantui—210 lt. (132 lt.), kapitonui 220 lt. (144 lt.), majorui—240 lt. (168 lt.), pulk.-leitenantui—265 lt. (180 lt.), pulkininkui—270 lt. (192 lt.), generolui leitenantui—275 lt. (216 lt.) ir generolui—280 lt. Už pareigų ėjimą paliekamas anksčiau nustatytas atlyginimas.

Kareivių Kernavės gegužinė. Birželio mėn. 15 d. š. m. surengė Kauno įgulos kareivių klubas kareiviams labai linksmą ir įdomią gegužinę, į kurią, kurie tik galėjo, vyko kaip į didžiausią ekskursiją, pasižiūrėti gražių Nemuno krantų su jo apylinkėmis. Tai galima sakyti, pirma laisva kareiviams ekskursija. Nes mes visi draugai kareiviai, stovėdami Kauno įguloje, norime pamatyti ir kas aplinkui ją yra. O stovintieji, mūsų draugai, kituose Lietuvos kampeliuose, nori pamatyti laikinąją Lietuvos sostinę su jos gražiomis apylinkėmis. Bet ką padarysi, jiems tai įvykdyti negalima.

13 val. 30 min. su susirinkusiais kareiviais ir jų pasikviesta publika, grojant dviem karo orkestram, išplaukė iš Kauno 2 laivai „Balanda“ ir „Vytis“. Visi linksmi, žvalgydamės į visas šalis, slinkom pavandeniui. Nė juste nepajutome, kai prisiartinom prie paskirtosios vietos. Visi išlipę iš laivų, nuėjome į miške paskirtąją vietelę. Beveik visi išsiskirstėme po mišką būreliais, pasilsėti dailių pušelių paunksniuose. Pradėjus groti, visi susirinkome. Bet ten pasirodė mažas trūkumas. Nes per maža buvome pasikvietę panelių. Išgirdę, aplinkiniai gyventojai grojant miške orkestrą, visi, seni, jauni ir maži, atėjo pažiūrėti, tos mūsų linksmos gegužinės. Taip linksmi, kas norėjom, kas šokom, kas sėdėjom, kas po mišką vaikštinėjom.

20 val. 30 min. sušvilpus laivui, visi linkmai, dainuodami traukėm prie kranto. Lygiai 21 val. pradėjome slinkti prieš vandenį namo. Praslinkus kiek laiko

pasirodė, lyg žvaigždynas padebesų, Kauno švieselės. Sustojus laivams jiems paskirtose vietose, išlipę link smai partraukėme į savo stovyklas.

O p. karininkų nė minėti neminiu, nes jų labai maža teapsilankė. Nors priderėtų, kur vaikai, ten ir tėvai. Būtų labai malonu, kad mūsų p. karininkai, būtų vadai, kaip kad tarnyboje, taip ir visuose mūsų vietuose pasilinksminimuose. *Eil. S. Bajorinas.*

Sportas.

VIII Olimpiada. Rugby. Olimpiniam rugby turnyre dalyvavo tik 3 valstybės: Francija, Amerika ir Rumunija, kurių tarpe ir įvyko 3 rungtynės: Prancūzija — Rumunija 61:3; Amerika — Rumunija 37:0 ir Amerika, — Prancūzija 17:3. Turnyre laimi I vietą Amerika, II vietą Prancūzija ir paskutinę vietą Rumunija. **Didisai futbolo turnyras VIII Olimpiadoj arba pasaulio futbolo pirmenybės.**

Dalyvavo 22 tautos iš 4 kontinentų: Europos, Azijos, Amerikos ir Afrikos. Visi favoritai mušami. Naujos futbolo sporto žvaigždės. Athaklios rungtynės. Pabaltijos futbolo tautos. Šveicarija muša Čekus, Italus ir Švedus. Urugvajus muša visus.

Didisai futbolo turnyras kaip buvo jau laukiamas praėjo labai gyvai su gausiu skaičiumi tautų — 22 ir atnešė labai daug siurpryzų. Senos žvaigždės, k. t. Vengrija, Čekoslovakija, Belgija, Ispanija buvo tuoj pradžioj mušamos ir jų vietoje pasirodė naujos: Urugvajus, Šveicarija, Švedija, Aigyptiečiai ir t. t. Šis turnyras parodė mums, kad ne tik mokama žaisti senam pasauly, bet ir naujam, bet ir dar gerą žaidimą parodyti. Be ginčų galima pasakyti, kad futbolas užkariavo pasauly pirmą vietą ir nėra to kampo, kur jis nebūtų priėjęs. Tai liūdija šios Olimpiados futbolo turnyros ir XIII Tarptautinis futbolo kongresas, kuris vyko tuo pačiu laiku Paryžiuje ir dabartinė F. I. F. A. (Tarp. Futbolo Lyga) sujungia 57 tautas. Šiuo laiku futbolo sportas yra vienas iš universalių žaislų pasauly. Šis turnyras dar parodė tai, kad tolimoj Afrikoj mokama žaisti neblogiau už Europos geriausius futbolininkus, kurie turėjo pralaimėti Aigyptui, t. y. Vengrijai. Dar geriau save užrekomendavo mažosios Pietų Amerikos valstybės — Urugvajaus respublikos futbolininkai, kurie laimėjo šiame turnyre ir yra iš tikrųjų geri futbolininkai. Turnyras buvo Paryžiuje ir vyko nuo gegužės 25 dienos iki birželio mėn. 9 dien. Iš viso įvyko 21 rungtynės su 2 papildomomis rungtynėmis, kurios įvyko taip vadinamose: I rate; 1/2 finale, 1/4 finale, 1/2 finale ir finale.

I ratas. Rungtynės pirmo rato įvyko gegužės 25 ir 26 dieną. Pirmos rungtynės buvo:

Lietuva — Šveicarija 0:9.

Rungtynės įvyko prie 10.000 žiūrėtojų Peršingo stadione. Mūsų komanda sudėta vien iš Kauno žaidėjų, nuvargusi po 2 1/2 parų kelionės stoji į kovą su viena iš geriausių komandų Europoje, kuri vėliau įėjo į finalą ir turi 2 vietą pasauly. Tokiam priešui esant sunku buvo ką daryti. Bet nežiūrint visų tų sąlygų (nuovargis, atvykimas į rungtynes 12 val. prieš rungtynes po 2 1/2 parų, silpna sudėtis ir t.t.) mūsų komanda parodė tai ką galėjo ir turėjo.

Šveicariečiai ruošėsi prie šio turnyro labai senai ir prieš tai turėjo labai daug rungtynių, kuriose visada laimėdavo. Jie mušė Prancūziją 3:0; Danus — 2:0 ir Vengrus 4:2.

Šveicariečiai parodė labai gerą žaidimą. Pirmas havtamas praėjo su jų persvara ir su keletu mūsų prisiartinimų prie šveicarų vartų ir prasiplėšimais. Pirmas havtamas praėjo 4:0 šveicarų naudai. Antras havtamas praėjo tokiu pat būdu ir su vienodu gyni-

musi, kas galima spręsti iš rezultato, tik dėl kažin kokių priežasčių mūsų nenaudai buvo duotas 11 met. smūgis, kas nulėmė antro havtamo rezultato padidėjimą 1 голу. Antras havtamas 5:0 Šveicarijos naudai. Teisėju buvo Šamoni (Italija) ir jo padėjėjais: Fabris (Italija) ir Cajuar (Jugoslavija). Mūsų komanda žaidė šioje sudėtyje: Balčiūnas; Janušauskas, Hardingsonas; Razma, Bartuška, Juozapaitis, Mikučauskas, Sabaliauskas, Garbačauskas, Getzas, Žebrauskas.

Kas girdėti

Lietuvoje.

— **Naujo Ministerių Kabineto sudėtis.** Ministeris Pirmininkas, Teisingumo Ministeris ir Vidaus Reikalų Ministeris — p. Antanas Tumėnas, Finansų Ministeris — Vytautas Petrulis, Krašto Apsaugos Ministeris — Pulkininkas Teodoras Daukantas, Susisiekimo Ministeris — Inžin. Balys Sližys, Švietimo Ministeris — Leonas Bistras, Užsienių Reikalų Ministeris — Valdemaras Čarneckis ir Žemės Ūkio Ministeris — Mykolas Krupavičius.

— **Blaivybės Dr-jos Konferencija.** Liet. Kat. „Blaivybės“ Draugijos Konferencija įvyks š. m. liepos 2, 3 ir 4 d. Kaune, Liaudies Namuose.

— **Lietuvos Bankas** birželio 15 d. turėjo aukso 24.413.164 lt. 44 ct., sidabro 85.924 lt. 57 ct. ir svetimos tvirtos valiutos 57.503.278 lt. 18 ct. Banknotų apyvartoj turėjo 70.370.908 lt. 6 ct.

— **Valstybės pajamos ir išlaidos.** Per š. m. gegužės m. mūsų Valstybė turėjo pajamų 20.848.096 lt. 86 ct. Be to, gegužės 1 d. buvo likę 23.046.483 lt. 55 ct. Tuo būdu iš viso 43.894.580 lt. 41 ct. Išlaidų per tą mėnesį turėjo 16.847.358 lt. 85 ct. Birželio 1 d. liko 27.047.221 lt. 56 ct.

— **Aukšt. Policijos Mokyklos laida.** Birželio 15 d. išleista trečioji Kauno Aukštesniosios Policijos Mokyklos mokinių laida. Mokykloj mokėsi 46 policijos nuovadų viršininkų padėjėjų, iš kurių 38 gavo atestacijas toms pareigoms. Likusieji bus paskirti nuovadų padėjėjais tik atsiradus vakansijų.

— **Mūsų eksportas ir importas.** Š. m. gegužės mėn. iš Lietuvos išvežta prekių į užsienius už 24.242.200 litų ir įvežta iš užsienio į Lietuvą už 20.076.800 lt.

Šiais metais nuo sausio 1 d. iki birželio 1 d. išvežta prekių iš Lietuvos į užsienį už 104.580.100 lt., o įvežta už 93.116.400 lt. Praeitais metais tuo pačiu laiku daugiau buvo įvežta, negu išvežta pav. išvežta už 49.067.500 lt., o įvežta už 59.917.000 lt.

— **Audra.** Š. m. birželio 14 d. Žiežmarių rajone praėjo baisi audra, pridariusi daug nuostolių. Tam įvykiui iširti vietoje iš Kauno vyksta į nelaimės vietą specialė komisija.

— **Miško plukdymas Nemunu.** Pastarosiomis dienomis įvyko tarpjstaiginės komisijos posėdis dėl miško plukdymo Nemunu. Posėdyje dalyvavo įvairių ministerijų atstovai ir tapo nutarta, kad Nemunu iš Lietuvos teritorijos miškui plukdyti reikia sudaryti kontrolės zona toj vietoj, kur Nemunas siekia dabartinę demarkacijos liniją, apie Varviškius. Numatoma, kad nustatytoj Nemuno kontrolės zonoje atplaukiantį mišką priims Lietuvos Ekspedicijos ir Transporto kontoros tolimesniam plukdymui. Minimos kontoros turės būti užregistruotos Susisiekimo Ministerijoje, ir jos bus atsakingos už plukdomąjį mišką prieš miško savininkus ir Ministeriją, ir laikysis Susisiekimo Ministerijos išdirbtų taisyklių miškui plukdyti.

— **Rambyno šventė.** Šiomet birželio 22 d. į Rambyno šventę atsilankė daugybė iš visos Lietuvos

(be lenkų okupuotų kraštų) svečių. Atplaukė 3 garlaiviai iš Kauno, 1 garlaivis iš Jurbarko. Buvo nemažai atvykusių iš Klaipėdos krašto, Žemaičių ir kitų vietų. Be to, su kauniškiais garlaiviais atvyko Rygos „Latvių - Lietuvių Vienybės“ draugijos ekskursija.

Rambyno kalne dainavo mišrus choras, Vydūnui diriguojant ir Vaičiūno vedamas šaulių choras. Sakė prakalbas Vydūnas, aušrininkai Martynas Jankus ir dr. J. Šliupas ir kiti. Be to, buvo tilžiškių surengtas iš veikalo „Sygutė“ vaidinimas — laigavimas. Tik kiek šventės iškilmingą ūpą pagadino lietus.

Užsieniuose.

— **Nesusitaria del uosto pastatymo.** Lenkai turi koridorį į Baltijos uostą. Be Dansko lenkams dar reikalingi kiti uostai, kurie tarnautų ne vien prekybai, bet ir karo reikalams. Tuo būdu statomas Odynės uostas, del kurio pastatymo lenkai tarėsi su prancūzų kapitalistais, bet pastariesiems pastačius lenkams nepriimtinas sąlygas derybos tarp jų iširo.

— **Paštų kongresas.** Liepos 4 d. Stogolme įvyks visuotinas paštų kongresas, į kurį pakviestos 63 šalys. Kongrese dalyvaus ir Lietuva.

— **Tarptautinė Koperacijos Paroda** šiemet birželio 14 d. atidengta Gento mieste (Belgijoje). Parodoj dalyvauja ir Lietuva.

— **Apdraus keliaujančius vandeniu.** Tarptautinis jūrininkų komitetas priėmė nutarimą, kad laivų kompanijos privalo apdrausti visus keleivius, neskiiriant ir emigrantų, nuo visų atsitikimų jų kelionėse vandenimis.

— **Latvių maištininko byla.** Teismo tardymas latvių maištininko A. Niedros byloje jau pabaigtas. Medžiaga apima kelius tūkstančius puslapių. Niedra kaltinamas už 1919 m. sukilimą prieš teisėtąją Latvių vyriausybę ir už tarnavimą Bermonto Avalovo kariuomenėj. Už pirmąjį prasikaltimą graso kalėjimas iki gyvos galvos, o už antrąjį — mirties bausmė. Dabar Niedra laikomas kalėjime ir jo teismas numatomas už dviejų mėnesių.

Įvairenybės.

Fotografijos slunčiamos telefonu. Pastaruoju laiku išrastas būdas perduoti telefono vielomis fotografijas. Toks išradimas turi gana didelės reikšmės, ypač spaudai, kuri pasinaudodama tuo išradimu galės greitai įdėti įvairiuose laikraščiuose bei žurnaluose kokių nors žymių įvykių atvaizdus, nors šis įvykis būtų tolimiausioj šalyj. Amerikos telefonų ir telegrafų bendrovė darė su tuo nauju išradimu bandimus, kurie davė gerų vaisių. Iš Clevelando į Neu-Yorką paveikslas buvo perduotas per 33 minutes. Clevelande paveikslas buvo nutrauktas su kamera ir padarytas negatyvas bei pozityvas, kuris tapo uždėtas ant tam tikro būbno. Šis darbas truko 23 min. Paskui minimas būbnas ėmė sukis ir sykiu sukosi panašus būbnas Neu Yorke, ant kurio atsimumė negatyvas. Šis truko 5 minutes. Dar po 5 min. paveikslas buvo galavas.

Aukščiau minima bendrovė žada įtaisyti įvairiose savo stotyse prietaisus, persiųsti įvairių įvykių ar asmenų fotografijas.

Pranešimas.

TAMSTA REDAKTORIAU!

Prašau neatsisakyti paskelbti „Kary“, del iškelto š. m. „Kario“ 14 Nr. kap. Petraškevičiaus sumanymo parengti puskarininkiams vadovėlių, šį mano pranešimą.

Senai jau jaučiant populiarių vadovėlių kareivių parengimui stoką ir nesulaukiant jų ėmiaus patsai rengti vadovėlių ne tik kareiviams viršininkams, kad palengvėtų jų mokymo darbas, bet ir vadovėlių eiliniams kareiviams, kur lengvai ir suprantamai norėjau išdėstyti visas reikalingas kareiviui žinias. Parengus medžiagą šioms vadovėliams pasirodė, kad del naujos doktrinos iškeltų dėsnių ir sąryšyje su ta plačia parengimo ir auklėjimo programa ne tik kareivių viršininkui, bet ir eiliniam, reikalaujama tiek daug žinių, kad rengiamieji vadovėliai išėtų didokos knygos pavidale, kas pasunkintų ir naudotis ja ir būtų sunkiai įperkama kareiviui del savo kainos. Panagrinėjęs surinktąją medžiagą sutaikiau ją iš naujo nedidelių brošiūrėlių pavidale: „Kareivio knygnėlio“ Nr. Nr., kaip specialiai kariniam parengimui, taip ir auklėjimui, kurie būtų daug patogesni vartoti ir labiau įperkami.

Jau baigiama keletas brošiūrėlių rengti spaudai ir bus netrukus pristatyta Karo Mokslo Skyriui jas įvertinti, kita gi dalis bus greitu laiku pabaigta kaip tik išeis dar laukiamieji statutai.

Tuo tarpu turiu paruošęs:

1. „Lietuva Tėvynė mūsų“ — geografinė ir politinė Lietuvos apžvalga.
2. „Lietuvių kovos del nepriklausomybės“ — Lietuvos karo istorijos bruožai.
3. „Namų kareivių tarnyba“ — Vidaus tarn., Įgulos ir Drausm. statut.
4. „Kareivių tarnyba kautynėse“ — Rikiuot. ir Lauko statut. ir žinios iš topografijos ir fortifikacijos.
5. „Kas reikia kareiviams žinoti apie karo tarnybą“.
6. „Taiklus šaulys“ — Šaudymas iš šautuvo.
7. „Pėstininkai žvalgai“ (Žvalgų būrelio veikimas).
8. „Kareivio viršininko tarnyba“

ir rengiamas „Kuopos ūkis“ kuopų vadams vadovėlis.

Kas iš karininkų tą darbą jau dirbtų ar norėtų prisidėti prie „Kareivio knygnėlio“ papildymo naujais vadovėlių Nr. Nr., kaip pavyzdž. — kulkosvaidininkams, granatininkams, ryšiams ir kitiems specialistams paruošti, prašau apie tai pranešti, kad bendromis jėgomis galėtumėm šį sumanymą greičiau įvykdyti.

Su pagarba

Majoras P. Tarasenska.

12. VI. 24.

Klaipėda,

7 pėstin. Ž. K. Butegėidžio pulkas.

Redakcijos atsakymai.

Laukiančiam atsakymo. Jeigu Jūsų tėvas Amerikoj tikrai yra nustojęs darbingumą ir nebegali skaitytis šeimos maitintoju, tai privalo iš atatinamų įstaigų Amerikoj gauti apie tą sveikatos nustojimą pažymėjimą, kuris būtų užtvirtintas mūsų atstovybės Amerikai ir su tokiu pažymėjimu kreipkitės į naujokų ėmimo komisiją, kad Jus paleistų iš kariuomenės. Jeigu komisija ras šį pažymėjimą patenkinančiu, paleis.

Teknikos Tiekimo Skyrius š. m. liepos mėn. 2 d. skelbia atviras varžytynes pardavimui nereikalingų kariuomenei naujų nevirtotų „Maestro“ išdirbimo

D V I R A Č I Ų.

Varžytynės prasidės Inžinerijos sandėlyje Aleksote nurodytą dieną 11 valandą.

Kariams duodama 15% nuolaidos. Smulkesnių žinių galima gauti darbo valandomis Užsakymo dalyje, Fligelis 148 Nr.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Skyrius. || Redaktorius Vyr. leit. K. Kepalas.

Valstybės spaustuvė. Kaunas, Kanto gatvė Nr. 14.